

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.022.02.2019

Mjr Przemysław Jaszczuk

Dyrektor
Zakładu Karnego w Goleniowie

ul. Grenadierów 66
72-100 Goleniów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
Najwyższej Izby Kontroli z dnia 28 stycznia 2020 r.

P/19/040 – Bezpieczeństwo osadzonych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zakład Karny w Goleniowie. Adres: ul. Grenadierów 66, 72-100 Goleniów ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mjr Przemysław Jaszczuk Dyrektor Zakładu ² od 27.02.2019 r. Poprzednio stanowisko Dyrektora Zakładu zajmowali: ppłk Andrzej Łabuń od 1.11.2008 r. do 22.02.2017 r., ppłk Jarosław Dąbrowski od 1.03.2017 r. do 15.02.2019 r. ³ .
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Działania ograniczające ryzyka naruszania bezpieczeństwa osobistego osadzonych.2. Infrastruktura jednostki penitencjarnej w obszarze bezpieczeństwa osobistego osadzonych.3. Prowadzenie zindywidualizowanych oddziaływań na osadzonych.4. Zatrudnianie, szkolenia oraz warunki pracy funkcjonariuszy.5. Działania administracji penitencjarnej w sytuacji naruszeń bezpieczeństwa osadzonych przez funkcjonariuszy.
Okres objęty kontrolą	Od 1.01.2017 r. do 15.11.2019 r. (tj. do dnia zakończenia kontroli) oraz działania związane z wytworzeniem dokumentów obowiązujących w tym okresie, jeśli miały bezpośredni związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Radosław Kropiowski doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/161/2019 z 12.09.2019 r.2. Karol Kośnik specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/170/2019 z 30.09.2019 r.3. Wiesław Chabraszewski doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/176/2019 z 15.10.2019 r.4. Robert Lewandowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/188/2019 z 28.10.2019 r.

(akta kontroli str. 1-9)

¹ Dalej: Zakład lub ZK.

² Dalej: Dyrektor.

³ W okresie od 23.02.2017 r. do 28.02.2017 r. nastąpiło czasowe przekazanie jednostki zastępcy Dyrektora ppłk. Jackowi Kosturowi, a od 16.02.2019 r. do 26.02.2019 r. p.o. Dyrektora ZK powierzono zastępcy Dyrektora mjr Przemysławowi Jaszczukowi.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm. Dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Dyrektor Zakładu podejmował działania, które miały na celu zapewnienie osadzonym bezpieczeństwa osobistego. W większości przypadków wdrożono uregulowania i procedury opracowane przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej oraz Dyrektora Zakładu. Infrastruktura Zakładu w większości przypadków spełniała wymogi bezpieczeństwa oraz sprzyjała ograniczeniu ryzyka naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych (z wyjątkiem stwierdzonych w tym zakresie nieprawidłowości). Funkcjonariusze byli prawidłowo szkoleni. Postępowania w związku ze zdarzeniami prowadzone były rzetelnie i zgodnie z regulacjami wewnętrznymi, z wyjątkiem braku składania w niektórych przypadkach wymaganych oświadczeń i potwierdzania sporządzanych notatek służbowych. Wszystkie przypadki użycia środków przymusu bezpośredniego były uzasadnione i dokonane w sposób prawidłowy. W przypadkach zaistnienia przesłanek, Dyrektor Zakładu wszczynał postępowania dyscyplinarne wobec funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz kierował zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa przez funkcjonariuszy do organów ścigania. Zakład rzetelnie i w obowiązujących terminach rozpatrywał skargi osadzonych w obszarze bezpieczeństwa.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in. przekroczenia liczebności osadzonych w grupach wychowawczych, braku ustalonych porządków wewnętrznych w niektórych celach mieszkalnych oraz niezróżnicowania częstotliwości kontroli cel w opracowanych planach kontroli. Ustalono także przypadki nie działającego systemu przywoływania pomocy, brak wyposażenia dwóch dyżurek oddziałowych w urządzenia umożliwiające obserwację nadzorowanych pomieszczeń, a także występowanie tzw. martwych stref na obrazach z dwóch cel. W jednej z cel zabezpieczających stwierdzono nienależyty stan techniczny.

W okresie objętym kontrolą wakaty na stanowiskach funkcjonariuszy w Pionie Ochrony wzrosły z 1,8% do 17,2% (dla całego Zakładu z 0,6% do 13,1%), a liczba wypracowanych nadgodzin z 1 102 do 17 902. Ponadto w dwóch trzecich badanych przypadków, wychowawcom powierzono grupy wychowawcze liczące ponad 40 osadzonych. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli⁶, stan ten może skutkować znacznym przemęczeniem funkcjonariuszy i wpływać na poziom bezpieczeństwa osadzonych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania ograniczające ryzyko naruszenia bezpieczeństwa osadzonych

Opis stanu faktycznego

1. W celu zapobiegania samoagresji skazanych w latach 2017-2019 (do 30.09), wydano cztery uregulowania wewnętrzne⁸, dotyczące postępowania wobec osadzonych objętych profilaktyką suicydalną. Dyrektor Zakładu nie opracował instrukcji: minimalizowania agresji, przeciwdziałania wzajemnej demoralizacji

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: NIK.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Trzy instrukcje: nr 1/17 z 23.08.2017 r., 3/18 z 31.08.2018 r. i 1/19 z 21.01.2019 r. oraz zatwierdził 14.06.2019 r. szczegółowe procedury wobec osadzonych, którzy byli lub są objęci profilaktyką suicydalną.

skazanych, zapobiegania występowania wśród skazanych zachowań agresywnych, minimalizowania wpływu podkultury, w szczególności zjawisk z nią związanych mających wpływ na bezpieczeństwo osadzonych.

(akta kontroli str. 11, 291, 333-344)

Dyrektor wyjaśnił m.in.: (...) nie było potrzeby wprowadzania wewnętrznych regulacji... Obowiązujące przepisy m.in. wynikające z ustawy ...Kodeks Karny Wykonawczy czy też zarządzenia Nr 19/16 ...są wystarczające. Prowadzone są m.in. programy resocjalizacyjne z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy tj. „ART- Trening Zastępowania Agresji”, który jest programem rekomendowanym przez CZSW⁹ w Warszawie. Ponadto realizowane są też inne, autorskie programy dotyczące powyższej problematyki jak np. program pn. „ACT- trening radzenia sobie ze złością”, „Kształtowanie umiejętności społecznych i poznawczych”, „Przeciwdziałanie ksenofobii i dyskryminacji” czy „Integracja międzykulturowa”. (...).

(akta kontroli str. 802)

Dyrektor uregulował sposób postępowania z przedmiotami niedozwolonymi¹⁰, które mogły utrudnić prawidłowy tok postępowania karnego lub realizację ustalonego porządku (m.in.: broń palna i biała, amunicja; narzędzia do cięcia metalu: szcypce uniwersalne, obcęgi, brzeszczoty do metalu, nożyce do cięcia blachy; noże kuchenne znajdujące się w miejscach zatrudnienia osadzonych). Określono m.in. zasady ich przechowywania, ewidencjonowania i wydawania. Przedmioty niedozwolone użytkowane przez osadzonych, podlegały odczernieniu m.in. poprzez namalowanie farbą olejną lub wodoodpornym flamastrem koloru czerwonego wskazanych cech, np. „K” – kuchnia.

(akta kontroli str. 291, 333-344)

Struktura organizacyjna Zakładu składała się z: Kierownictwa Zakładu (dyrektor i trzech zastępców dyrektora) oraz jednostek organizacyjnych m.in.: Oddziału Penitencjarnego Nr I, II i III¹¹, Działu Penitencjarnego, Działu Ochrony, Działu Ewidencji, Działu Kwatermistrzowskiego, Działu Finansowego, Działu Służby Zdrowia, Działu Terapeutycznego.

(akta kontroli str. 11, 291-292, 345-349)

Zadania komórek organizacyjnych określone zostały w „Kompetencyjnym zakresie zadań i obowiązków komórek organizacyjnych ZK (...) realizowanych w ramach wykonywania zadań obronnych”¹². Dyrektor wyjaśnił, że nie otrzymał polecenia opracowania innych regulaminów wewnętrznych, określających zadania komórek organizacyjnych.

(akta kontroli str. 11, 17, 29, 39-128, 155-210, 291-292, 991)

2. Według stanu na 30.09.2019 r. pojemność oddziałów mieszkalnych w ZK wynosiła 924 osadzonych¹³, w ZK przebywało 877 osadzonych, z tego 132

⁹ Centralny Zarząd Służby Więziennej. Dalej: CZSW.

¹⁰ Zarządzenie w sprawie sposobu postępowania z przedmiotami niedozwolonymi w Zakładzie Nr 31/2016 z 23.12.2016 r.

¹¹ Dalej: OP I, OP II, OP III.

¹² Zadania m.in. Działu Penitencjarnego i Działu Ochrony określone zostały w „Kompetencyjnym zakresie zadań i obowiązków komórek organizacyjnych ZK oraz Dyrektora i innych osób funkcyjnych jednostki realizowanych w ramach wykonywania zadań obronnych” z 22.04.2013 r., który został przywołany w Regulaminie Organizacyjnym ZK na czas wojny z 30.05.2019 r.

¹³ Na 31.12.2017 r. 1039, na 31.12.2018 r. 925. Pojemność została zmniejszona w związku z wyłączeniem z użytkowania w 2018 r. w związku z rozpoczętym remontem pawilonów AI, AII i AIII. Łącznie w pawilonach AI-AIII było 114 miejsc.

tymczasowo aresztowanych i 745 skazanych¹⁴. W latach 2017-2019 (do 30.09) w ZK przebywało łącznie 43 obcokrajowców¹⁵. Odnotowano w tym okresie 178 aktów samoagresji w proteście przeciwko działalności administracji¹⁶, pięć aktów samoagresji z powodu działalności sądów lub prokuratury¹⁷, 93 akty samoagresji zakwalifikowane jako „inne”¹⁸, cztery przypadki usiłowania dokonania samobójstwa przez osadzonych¹⁹, trzy samobójstwa osadzonych²⁰, sześć zgonów osadzonych²¹, 34 bójki lub pobicia²² oraz 72 ujawnienia środków zagrażających bezpieczeństwu lub porządkowi²³. W latach 2017-2019 (do 30.09) nie zostały ujawnione w ZK przypadki: niehumanitarnego traktowania osadzonych, śmierci osadzonego lub ciężkiego uszkodzenia ciała na skutek działania innej osoby, drastycznych przejawów podkultury przestępczej lub naruszenia porządku. W kontrolowanym okresie nie zostały wydane decyzje o umieszczeniu skazanego na czas określony, nie dłuższy niż 90 dni, w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na skazanego wynosiła poniżej 3 m². Na 30.09.2019 r. w ZK przebywało dziewięciu osadzonych posiadających aktywną kartę osadzonego zagrożonego samobójstwem²⁴. Żadna decyzja Dyrektora w okresie objętym kontrolą, nie została uchylona na podstawie przepisu art. 78 § 2²⁵ ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy²⁶.

(akta kontroli str. 294-296, 309, 807)

3. Dyrektor Generalny Służby Więziennej²⁷ polecił²⁸ m.in.: 1) dokonać przeglądu zaleceń profilaktycznych stosowanych względem osadzonych; 2) przeprowadzić analizę w zakresie praworządności użycia środków przymusu bezpośredniego; 3) nie dopuszczać do występowania zdarzeń związanych z niepraworządnym i niehumanitarnym traktowaniem osób pozbawionych wolności; 4) zweryfikować jakość pełnienia służby przez funkcjonariuszy monitorujących osadzonych zagrożonych samobójstwem; 5) dokonać przeglądu stanu infrastruktury technicznej (m.in. kamer, systemów monitoringu) w celu zwiększenia jej efektywności; 6) dokonać przeglądu procedur związanych z działaniami profilaktycznymi wynikającymi z instrukcji Dyrektora Generalnego SW w sprawie zapobiegania samobójstwom osób pozbawionych wolności nr 2/16 z 29.08.2016 r.²⁹.

(akta kontroli str. 220, 222-225, 228-230, 233¹-235, 238-239)

¹⁴ Na 31.12.2017 r. 996 osadzonych (111 tymczasowo aresztowanych i 885 skazanych), na 31.12.2018 r. 860 osadzonych (119 tymczasowo aresztowanych, 741 osadzonych). Dyrektor ZK oświadczył, że *nie ma możliwości ustalenia liczby osadzonych z podziałem na rodzaje, typy oraz system wykonywania kary w podanych wyżej latach, gdyż nie prowadzi się takiej statystyki.*

¹⁵ Z tego: 10 w 2017 r., 15 w 2018 r. i 22 w 2019 r. W tym: 20 ukraińskiej, czterech wietnamskiej, po trzech białoruskiej i ormiańskiej, po dwóch narodowości rumuńskiej, niemieckiej i litewskiej, po jednym narodowości algijskiej, tureckiej, moldawskiej i bułgarskiej oraz jeden bezpaństwowiec.

¹⁶ Z tego: 58 w 2017 r., 78 w 2018 r. i 42 w 2019 r.

¹⁷ Z tego: jeden w 2017 r., dwa w 2018 r. i dwa w 2019 r.

¹⁸ Z tego: 39 w 2017 r., 44 w 2018 r. i 10 w 2019 r.

¹⁹ Z tego: jeden w 2017 r., jeden w 2018 r. i dwa w 2019 r.

²⁰ Trzy przypadki zgonów w wyniku autoagresji osadzonych poprzez powieszenie się (po jednym przypadku w 2017 r., 2018 r. i 2019 r.).

²¹ Z tego: trzy zgony w 2017 r. i trzy w 2018 r. Zgony miały miejsce poza terenem Zakładu.

²² Z tego: 29 w 2017 r., cztery w 2018 r. i jedno w 2019 r.

²³ Z tego: 21 w 2017 r., 33 w 2018 r. i 18 w 2019 r.

²⁴ Dalej: karta OZS.

²⁵ Dyrektor Generalny lub dyrektor okręgowy Służby Więziennej mogą wydawać dyrektorom zakładów karnych polecenia niezbędne dla prawidłowego i praworządnego wykonywania kary pozbawienia wolności oraz realizowania kierunków pracy resocjalizacyjnej, a także uchylać wydane przez nich decyzje sprzeczne z prawem.

²⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 676, ze zm. Dalej: kkw.

²⁷ Dalej: Dyrektor Generalny SW.

²⁸ W pismach odpowiednio z: 1) 5.01.2017 r.; 2) 30.05.2017 r.; 3) 13.06.2017 r.; 4) 14.08.2017 r.; 5) 14.09.2017 r.; 6) 29.08.2018 r.

²⁹ Dalej: instrukcja 2/16.

Dyrektor wyjaśnił m.in.: 1) w wyniku dokonanego przeglądu cel i pomieszczeń, w których znajdowały się wizjery umożliwiające wgląd z korytarza do kącików sanitarnych, przeprowadzono działania, które uniemożliwiają dokonanie takiej czynności (...); 2) w dniach 5-6.06.2017 r. przeprowadzono szkolenie funkcjonariuszy działu ochrony w zakresie użycia środków przymusu bezpośredniego w kontekście bezpieczeństwa i humanitaryzmu w trakcie ich stosowania (...); 3) zapoznano funkcjonariuszy z ustaleniami zawartymi w piśmie (...); 4) dokonano przeglądu stanowisk wyposażonych w monitory ekranowe, na których funkcjonariusze stale monitorują zachowanie się osadzonych w celach mieszkalnych; dokonano czynności kontrolnych cel mieszkalnych oraz osadzonych tymczasowo aresztowanych; 5) dokonano przeglądu infrastruktury teletechnicznej na terenie jednostki. W trakcie przeglądu nie stwierdzono nieprawidłowości podczas jej działania. Zwrócono jednak uwagę na fakt wyświetlania przez niektóre kamery niepełnego obrazu z monitorowanych cel mieszkalnych (...); 6) oddziaływania w ramach profilaktyki presuicydalnej pierwszego rzędu prowadzi się przede wszystkim poprzez szeroką ofertę działań resocjalizacyjnych: prace, organizację kursów zawodowych, usługi religijne różnych wyznań (...) zróżnicowane programy resocjalizacyjne (...), szeroką ofertę zajęć kulturalno-oświatowych, oddziaływania terapeutyczne prowadzone w oddziale terapeutycznym dla skazanych uzależnionych od alkoholu oraz z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi lub upośledzonych umysłowo, a także w trzech grupach Anonimowych Alkoholików (w tym jednej dla kobiet) (...).

(akta kontroli str. 213-216, 221, 226-227, 231-233, 236-237)

W sprawie wpływu aktualnego stanu zatrudnienia (przedstawionego w pkt. 4.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego) na realizację zadań, Dyrektor wyjaśnił: stan etatowy jednostki pozwala na sprawną realizację zadań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa jednostki i bezpieczeństwa osobistego funkcjonariuszy i pracowników. Jednak z uwagi na sytuację kadrową (w dziale ochrony stan wakatów na 18.10.2019 r. wynosił 39 wakatów) (...) aby zapewnić prawidłowy tok służby funkcjonariusze muszą pełnić służby w ponadnormatywnym czasie. Stan taki powoduje przemęczenie, co może skutkować popełnianiem błędów (...).

(akta kontroli str. 802-803)

Odnosnie wykonania poleceń Dyrektora Generalnego SW z 27.09.2019 r.³⁰, Dyrektor wyjaśnił m.in.: (...) *Dokonano przeglądu wszystkich zaleceń stosowanych wobec osadzonych nie stwierdzono nieprawidłowości (...).*

(akta kontroli str. 803-807)

W Zakładzie nie były sporządzane wykazy: osadzonych narażonych w sposób szczególny na ataki ze strony innych osadzonych oraz osadzonych, którzy mogą stanowić takie zagrożenie. Dyrektor wyjaśnił: *Niezbędne informacje umożliwiające właściwe osadzenie i odpowiedni dobór grupy spacerowej, znajdują się w systemie Noe.NET. (...) Umieszczenie osadzonego na przykładowym wykazie jest niczym innym jak stygmatyzacją. Umieszczenie wykazów w dyżurkach oddziałowych może nieść za sobą szereg niepożądanych konsekwencji chociażby z uwagi na duże prawdopodobieństwo wglądu w taki wykaz przez innych osadzonych (...).*

(akta kontroli str. 779, 803)

4. Obowiązujące na 30.09.2019 r. zarządzenia w sprawie porządku wewnętrznego

³⁰ Znak: B.O.070.48.2019.AT. w sprawie niezrealizowania przez dyrektorów okręgowych SW zaleceń Dyrektora Generalnego SW dotyczących zapewnienia zwiększonej ochrony osobom pozbawionym wolności.

oraz w sprawie porządku wewnętrznego dla osadzonych zakwalifikowanych, jako stwarzających poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu karnego, były zgodne z przepisami § 13 ust. 1 i § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności³¹. (akta kontroli str. 401-443, 444-477, 462-465)

W trakcie oględzin stwierdzono, że w czterech celach mieszkalnych³² nie było kopii ustalonego porządku wewnętrznego. Ponadto osadzeni w Zakładzie cudzoziemcy, nie mieli udostępnianych tekstów ustalonego porządku wewnętrznego, przetłumaczonych na zrozumiały dla nich język. Dyrektor wyjaśnił: (...) *na wyposażeniu Działu Penitencjarnego znajduje się tłumacz, za pomocą którego wychowawcy porozumiewają się z osadzonymi obcokrajowcami, jeśli ci nie znają języka polskiego.* (...).

(akta kontroli str. 989, 1008-1012)

5. W latach 2017-2019 (do 30.09): 1) stwierdzono jeden przypadek zgłoszenia przez osadzonego po przetransportowaniu do ZK, pobicia w poprzedniej jednostce przez innych osadzonych; 2) nie wypłynęły informacje o aktach agresji wobec osadzonych wytransportowanych z ZK; 3) jeden osadzony został przeniesiony z ZK do innej jednostki penitencjarnej z uwagi na konieczność zapewnienia mu bezpieczeństwa; 4) nie została wydana decyzja o umieszczeniu skazanego na czas określony, nie dłuższy niż 90 dni w celi mieszkalnej, w której powierzchnia przypadająca na skazanego wynosi poniżej 3 m².

(akta kontroli str. 216-217)

W zakresie podjętych decyzji o objęciu osadzonego monitorowaniem z uwagi na potrzebę zapewnienia jego bezpieczeństwa, Dyrektor wyjaśnił, że nie ma możliwości podania tych danych za cały okres objęty kontrolą.

(akta kontroli str. 216-217)

6. W okresie objętym kontrolą, w ZK co tydzień organizowane były odprawy penitencjarno-ochronne³³. Podczas odpraw, które przeprowadzono 6., 13., 20. i 27.09.2019 r. omawiano wydarzenia z poprzedniego tygodnia, np. zniszczenie³⁴ przez osadzonego jednej z cel mieszkalnych, w tym kamery; popełnienie przez osadzonego zakwaterowanego w jednoosobowej, monitorowanej celi mieszkalnej samobójstwa przez powieszenie; ujawnienie w trakcie kontroli skazanych zatrudnionych poza terenem jednostki w systemie bez konwojenta dwóch aktywnych telefonów komórkowych należących do skazanych.

(akta kontroli str. 683, 1001-1007)

7. W latach 2017-2019 (do 30.09.) w Zakładzie przeprowadzono 14 kontroli dotyczących bezpieczeństwa osadzonych, z tego: 12 przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Szczecinie³⁵ (trzy w 2017 r., pięć w 2018 r. i cztery w 2019 r.) i dwie przez Biuro Penitencjarne CZSW. Jedną wizytację przeprowadził Sąd

³¹ Dz. U. poz. 2231. Dalej: *rozporządzenie w sprawie regulaminu porządkowego.*

³² Z 11 będących przedmiotem oględzin, tj. celi nr 205 (Oddział D I/II); w celi 110 (oddział B I nie było Porządku Wewnętrznego w języku obcym, osadzony był obywatelem Armenii), w celi nr 124 (Oddział B I, osadzony stwierdził, że nie ma), celi 330 (Oddział C III, w widocznym miejscu nie znajdował się Porządek Wewnętrzny).

³³ O których mowa w § 56 ust. 1 pkt 7 Zarządzenia nr 19/16 Dyrektora Generalnego SW z dnia 14 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencjarnych. Dalej: zarządzenie 19/16.

³⁴ Odprawa z 27.09.2019 r.

³⁵ Dalej: OISW.

Okręgowy w Szczecinie. Nie było kontroli lub wizytacji przeprowadzonych przez Rzecznika Praw Obywatelskich i Ministra Sprawiedliwości.

(akta kontroli str. 1164)

W ramach realizacji wniosków OISW w Szczecinie, Dyrektor ZK m.in.: wyposażył przedsiönki wszystkich cel zabezpieczających w kamery z zapisem maskującym intymne części ciała osadzonego; zakupił przenoöną kamerę umożliwiającą zapis daty i czasu³⁶; nakazał funkcjonariuszom przeanalizowanie wszystkich przypadków uchybień w zakresie prowadzenia i dokumentowania rozmów³⁷; polecił wychowawcom, aby bezzwłocznie wpisywali do Noe.NET informacje nt. uzasadnienia decyzji komisji penitencjarnych³⁸ oraz dokonywali okresowych ocen postępów w resocjalizacji³⁹. Wychowawcom polecono, aby osadzeni z czynną kartą OZS, wobec których zakończono wzmożone oddziaływania, byli w pierwszej kolejności kwalifikowani do zajęć wzbudzających w nich pożądaną aktywność.

(akta kontroli str. 1086-1103)

OISW w Szczecinie przeprowadził także dwie kontrole w zakresie odbywania kary w Systemie Dozoru Elektronicznego⁴⁰. W ich wyniku ustalono, że tylko część osadzonych (i z opóźnieniem) została poinformowana o możliwości odbycia kary w SDE. Szkolenie dla funkcjonariuszy ZK dotyczące SDE przeprowadzone zostało 4.10.2019 r.

(akta kontroli str. 869, 1089-1090, 1100-1101)

W odpowiedzi na wnioski i zalecenia z wizytacji sędziów Sądu Okręgowego w Szczecinie, Dyrektor ZK m.in.: przeanalizował powody przegranych procesów sądowych, zobowiązał Dział Kwatermistrzowski do szybszego reagowania na zgłaszane potrzeby przeprowadzenia dezynsekcji, zwrócił się do Dyrektora Okręgowego SW w Szczecinie z wnioskiem o przyznanie dodatkowych etatów psychologa i terapeuty zajęciowego w Dziale Terapeutycznym.

(akta kontroli str. 1102-1103)

Realizując zalecenia z kontroli przeprowadzonych przez Biuro Penitencjarne CZSW, Dyrektor ZK m.in.: określił procedurę kontroli miejsc zatrudnienia osadzonych⁴¹, zobowiązał dowódców zmian do odnotowywania w raportach z przebiegu służby kontroli zabezpieczeń elektronicznych jednostki, polecił kierownikom działów uzupełnienie zakresów czynności o zadania wynikające z „Programu profilaktyki przenikania i obrotu na terenie zakładu substancjami”⁴².

(akta kontroli str. 1086-1103)

³⁶ M.in. celem rejestracji przypadków użycia środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonych.

³⁷ Nieodnotowywanie w systemie Centralna Baza Danych Osób Pozbawionych Wolności Noe.NET informacji o przeprowadzeniu rozmowy informacyjnej oraz wstępnej (zgodnie z *zarządzeniem nr 19/16*), brak notatek z rozmów przeprowadzonych podczas kar umieszczenia w celi izolacyjnej i z rozmów przeprowadzonych w związku ze skierowaniem do zatrudnienia lub z wycofaniem z zatrudnienia oraz notatek w związku z weryfikacją potrzeb postpenitencjarnych (zgodnie z § 57 ust. 1 rozporządzenia w *sprawie regulaminu porządkowego*), a także niewprowadzanie do Noe.NET notatek przed opuszczeniem przez osadzonego po raz pierwszy jednostki penitencjarnej w związku z udzieleniem przepustki (wymienionej w art. 131 § 2, art. 138 § 1 pkt 7 i 8, art. 141a § 1, art. 165 § 2 i art. 234 § 2 kkw), a także po powrocie do jednostki (zgodnie z *zarządzeniem nr 19/16*).

³⁸ Z podstawą prawną i przesłankami uzasadniającymi podjętą decyzję.

³⁹ Zgodnie z § 49 rozporządzenia w sprawie regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności.

⁴⁰ Dalej: SDE.

⁴¹ W nowym zarządzeniu Dyrektora ZK z 23.01.2019 r. w sprawie zabezpieczenia zatrudnienia osadzonych w ZK w Goleniowie.

⁴² Załącznik do zarządzenia nr 15/2018 Dyrektora ZK w Goleniowie z dnia 11 kwietnia 2018 r. w sprawie sposobów przeciwdziałania przemytowi substancji o działaniu narkotycznym na teren Zakładu Karnego w Goleniowie.

OISW w Szczecinie⁴³ ustalił, że w Oddziale Terapeutycznym uprawnieni skazani nie mogli korzystać z prawa do przebywania w porze dziennej w otwartych celach mieszkalnych, wynikającego z art. 91 pkt 1 kkw. Dyrektor ZK wyjaśnił OISW, że na dwupoziomowym oddziale z pojedynczą kratą pomiędzy górną kondygnacją, a klatką schodową i korytarzem, służbę pełnił tylko jeden oddziałowy. W tej sytuacji cele skazanych z podgrupą R-2 z zakładu typu półotwartego, musiały być zamykane dla zapewnienia ochrony przed kontaktem ze skazanymi z podgrupą R-1 z zakładu typu zamkniętego. Dyrektor ZK podkreślił, że zagwarantowanie bezpieczeństwa osobistego było w myśl art. 90 pkt 1 kkw nadrzędnym elementem systemu penitencjarnego.

(akta kontroli str. 1090-1092)

OISW przeprowadził w Zakładzie w latach 2017-2019 (do 30.09) siedem kontroli niezapowiedzianych (wpisanych do książki przebiegu służby), z tego jedną w 2017 r., jedną w 2018 r. i pięć w 2019 r. Zalecenia doraźne wydane po przeprowadzeniu pięciu kontroli⁴⁴ zostały zrealizowane. Dotyczyły one m.in. wymiany kart ewidencyjnych osadzonych ze względu na nieaktualne zdjęcia, odchwaszczenia pasów ochronnych; usunięcia elementów rusztowań oraz materiałów budowlanych z terenu pawilonu A; wyłączenia z bieżącego użytkowania i umieszczenia w osobnym pomieszczeniu strzelb powtarzalnych.

(akta kontroli str. 923-974)

8. Pojemność oddziałów penitencjarnych wynosiła na: 30.06.2017 r. OP I 310 miejsc zakwaterowania; OP II 265, OP III 338; 30.06.2018 r. odpowiednio: 310, 265 i 338; 30.06.2019 r. 167, 270, 367 miejsc zakwaterowania. Według stanu na 30.09.2019 r. pojemność oddziałów penitencjarnych wynosiła: OP I 260 miejsc (w tym w wyłączonych pawilonach A I 42, A II 27, A III 45); OP II 260 miejsc; OP III 367.

(akta kontroli str. 292-294, 350-354)

Na 31.12.2017 r. zatrudnionych było 104 oddziałowych, w tym służbę tego dnia pełniło 28 funkcjonariuszy (z tego: 25 w systemie czterozmianowym⁴⁵, dwóch w systemie dwuzmianowym i jeden w systemie jednozmianowym). Na 31.12.2018 r. odpowiednio 104 i 37 (z tego: 21 w systemie czterozmianowym, pięciu w systemie dwuzmianowym i 11 w systemie jednozmianowym). Na 30.09.2019 r. 117 i 55 (z tego: 23 w systemie czterozmianowym, 11 w systemie dwuzmianowym, 21 w systemie jednozmianowym).

(akta kontroli str. 297-300, 723-731)

Dyrektor oświadczył: *podanie dokładnych danych dotyczących stanu osadzonych w poszczególnych oddziałach mieszkalnych na ww. dni nie jest możliwe.*

(akta kontroli str. 300)

Służbę według stanu na 17., 24. i 31.10.2019 r. (godzina 08.00) pełniło 13 oddziałowych. Na jednego oddziałowego przypadało odpowiednio w powyższych dniach od 17 do 121 osadzonych; od 17 do 119; oraz od 17 do 115.

(akta kontroli str. 835-837)

⁴³ W dniach 26.03.-30.03.2018 r.

⁴⁴ Poza kontrolą z 16.06.2019 r., 23.09.2019 r.

⁴⁵ Funkcjonariusze pełnili służbę w następujących systemach: 1) jednozmianowym (czas pełnienia służby wynosił osiem godzin od poniedziałku do piątku, w godzinach 07.00-15.00, 07.30-15.30, 08.00-16.00); 2) wielozmianowym (dwuzmianowym). Czas pełnienia służby wynosił 12 godzin, następnie 36 godzin przerwy i ponownie 12 godzin służby od poniedziałku do niedzieli, w godzinach 06.00-18.00, 06.30-18.30, 06.45-18.45, 07.00-19.00; 3) wielozmianowym (czterozmianowym). Czas pełnienia służby wynosił 12 godzin w porze dziennej, następnie 24 godziny przerwy, 12 godzin w porze nocnej i 48 godzin przerwy od poniedziałku do niedzieli, w godzinach 18.45-06.45, 19.00-07.00, 06.45-18.45, 07.00-19.00.

Na 30.06.2017 r. zatrudnionych było 23 wychowawców, na 30.06.2018 r. 25 wychowawców oraz na 30.06.2019 r. 22. (akta kontroli str. 300)

Według stanu na 17., 24. i 31.10.2019 r. (godzina 08.00) służbę w OP I – OP III pełniło 17 wychowawców. Na jednego wychowawcę przypadało odpowiednio: od 15 do 76 osadzonych (w tym na 12 wychowawców powyżej 40 osadzonych); od 18 do 71 (w tym na 10 wychowawców powyżej 40 osadzonych) oraz od 15 do 73 (w tym na 12 wychowawców powyżej 40 osadzonych). W Dziale Terapeutycznym służbę w powyższych dniach pełniło trzech wychowawców, w tym na dwóch przypadało ponad 40 osadzonych.

(akta kontroli str. 839-844)

Według stanu na 17., 24. i 31.10.2019 r. służbę pełniło w OP I – OP III pięciu psychologów. Na jednego psychologa przypadało odpowiednio od 132 do 172 osadzonych, od 127 do 171 oraz od 129 do 171. W Dziale Terapeutycznym w powyższych dniach służbę pełniło czterech psychologów, na których przypadło od 21 do 34 osadzonych. Psycholog, która miała przypisaną największą liczbę osadzonych konsultowała odpowiednio: czterech, dwóch oraz pięciu osadzonych. Natomiast psycholog z najmniejszą liczbę osadzonych: 17.10 uczestniczyła w szkoleniu, 24.10 konsultowała jednego osadzonego, 31.10 była nieobecna w ZK.

(akta kontroli str. 839-844, 1048)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W oddziałach penitencjarnych i oddziałach terapeutycznych, w wybranych dniach na jednego wychowawcę pełniącego służbę przypadało ponad 40 osadzonych. Według stanu na: 17.10.2019 r. (godzina 08.00) dotyczyło to 12 wychowawców (z 17), 24.10.2019 r. (godzina 08.00) 10 (z 17) oraz 31.10.2019 r. (godzina 08.00) 12 (z 17)⁴⁶. W Dziale Terapeutycznym na dwóch (z trzech) wychowawców przypadało od 43 do 46 osadzonych.

(akta kontroli str. 839-844)

Zgodnie z § 93 ust. 3 pkt 1 zarządzenia 19/16, aby zapewnić odpowiednią jakość oddziaływań penitencjarnych wobec osadzonych należy uwzględniać normę, zgodnie z którą wychowawca prowadzi oddziaływanie w powierzonej mu grupie wychowawczej nieprzekraczającej 40 skazanych.

(akta kontroli str. 697)

Dyrektor wyjaśnił: (...) zarówno kierownik działu, jak i dyrektor jednostki nie mają bezpośredniego realnego wpływu na liczbę kandydatów, którzy mogliby pełnić służbę w jednostce, a tym również w dziale penitencjarnym. Od 2018 roku prowadzone są tzw. "przyjęcia centralne" (...).

(akta kontroli str. 1060-1061)

2. Według stanu na 30.06.2019 r. (a także 30.09.2019 r.) pojemność OP III wynosiła 367 miejsc (w tym cztery miejsca w celach przejściowych), tj. o 17 więcej od maksymalnej dopuszczalnej pojemności, określonej w przepisie § 3 ust. 1 zarządzenia nr 23/18 Dyrektora Generalnego SW z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie tworzenia i organizacji oddziałów penitencjarnych w zakładach karnych

⁴⁶ Odpowiednio (rosnąco): 42, 44, 45, 45, 47, 48, 50, 50, 52, 53, 57, 76 (17.10.2019 r.); 42, 43, 43, 46, 49, 51, 52, 53, 56, 71 (24.10.2019 r.) oraz 41, 42, 43, 44, 46, 50, 50, 52, 52, 53, 57, 73 (31.10.2019 r.).

*i aresztach śledczych*⁴⁷, który stanowi, że pojemność oddziału penitencjarnego ustala się w przedziale od 200 do 350 miejsc zakwaterowania dla osadzonych.

(akta kontroli str. 298, 129, 329)

Dyrektor wyjaśnił: (...) *zwiększenie pojemności OP III nastąpiło po dokonaniu zmian w zakresie podziału kompetencji w kierownictwie Zakładu. Nadzór nad oddziałem mieszkalnym B I został wówczas powierzony kierującemu OP III, co skutkowało zwiększeniem ewidencyjnej pojemności do 367 miejsc. (...) w najbliższym możliwym terminie zostaną podjęte odpowiednie kroki mające na celu ponowne przyłączenie oddziału B I do Oddziału Penitencjarnego I, co spowoduje, że pojemność wszystkich oddziałów penitencjarnych w Zakładzie nie będzie przekraczała 350 miejsc.*

(akta kontroli str. 986)

3. Kopii ustalonego porządku wewnętrznego nie było w: celi nr 205 (Oddział D I/II); celi 110 (oddział B I nie było kopii w języku obcym, osadzony był obywatelem Armenii), celi nr 124 (Oddział B I, osadzony stwierdził, że nie ma), celi 330 (Oddział C III, w widocznym miejscu nie było kopii porządku wewnętrznego). Osadzeni cudzoziemcy nie mieli udostępnianych tekstów ustalonego porządku wewnętrznego przetłumaczonych na język dla nich zrozumiały.

(akta kontroli str. 1008-1012)

Przepis § 15 rozporządzenia w sprawie regulaminu porządkowego stanowi, że tekst porządku wewnętrznego powinien znajdować się w każdej celi mieszkalnej.

Dyrektor wyjaśnił: (...) *brakujące porządki zostały zagubione lub zniszczone przez osadzonych, od tego czasu nie zgłaszano potrzeby uzupełniania porządków wewnętrznych w oddziałach mieszkalnych. (...) z informacji uzyskanych od oddziałowego oddziału B I wynika, że osadzony w celi 124 posiadał w celi porządek wewnętrzny (...). W kwestii braku porządków wewnętrznych dla obcokrajowców w ich ojczystym języku informuję, że § 15 powyższego rozporządzenia nie nakłada wprost takiego obowiązku. (...) W tym samym okresie w tej jednostce penitencjarnej przebywało 43 obcokrajowców 12 różnych narodowości (...) w każdym z tych przypadków do przetłumaczenia porządku wewnętrznego i jego aneksów należałoby zatrudnić tłumacza przysięgłego, co wiązałoby się ze znacznymi kosztami, ...każdy porządek wewnętrzny składa się z około 10 stron (...).*

(akta kontroli str. 988-989)

4. Skazani z podgrupą R-2 z Oddziału Terapeutycznego nie mieli możliwości korzystania z uprawnień wynikających z art. 91 pkt 1 kkw⁴⁸. Dyrektor ZK wyjaśnił kontrolerom OISW, że w istniejących warunkach pozostawienie otwartych cel nie gwarantowało bezpieczeństwa osobistego skazanych.

(akta kontroli str. 1090-1092)

Z wyjaśnień udzielonych przez Dyrektora ZK wynika, że nie zostały wykonane zalecenia z kontroli OISW, w zakresie umożliwienia osadzonym w Oddziale Terapeutycznym korzystania z prawa określonego w art. 91 pkt 1 kkw oraz nie podjęto próby zmiany istniejących uwarunkowań.

(akta kontroli str. 1049-1053)

⁴⁷ Dalej: zarządzenie nr 23/18.

⁴⁸ Przepis art. 91 pkt 1 kkw stanowi, że w zakładzie karnym typu półotwartego cele mieszkalne skazanych pozostają otwarte w porze dziennej, natomiast w porze nocnej mogą być zamknięte.

W badanym okresie system działań ograniczających ryzyka naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych był spójny. Ustalone porządki wewnętrzne były zgodne z obowiązującym rozporządzeniem w sprawie regulaminu porządkowego. Przyjęto uregulowania w zakresie zapobiegania samoagresji osadzonych oraz przedmiotów niedozwolonych. Realizowano polecenia Dyrektora Generalnego SW dotyczące poprawy bezpieczeństwa osadzonych. Organizowano cotygodniowe odprawy penitencjarno-ochronne. Nie spełniono natomiast standardów w zakresie liczby osadzonych przypadających na jednego wychowawcę oraz dotyczących pojemności jednego z trzech oddziałów penitencjarnych. Stwierdzono przypadki braku w celach kopii ustalonych porządków wewnętrznych. Dyrektor ZK realizował wnioski sformułowane przez podmioty zewnętrzne z wyjątkiem zaleceń OISW w Szczecinie w zakresie umożliwienia skazanym korzystania z uprawnień wynikających z art. 91 pkt 1 kkw.

OBSZAR

2. Infrastruktura jednostki penitencjarnej w obszarze bezpieczeństwa osobistego osadzonych

Opis stanu faktycznego

1. W wyniku przeprowadzonych oględzin 10 cel mieszkalnych⁴⁹ (z 442) ustalono, że stany osobowe oddziałów i dane osadzonych przebywających w celach w czasie oględzin były zgodne z danymi zawartymi w systemie Noe.NET. Zakład dysponował informacjami o miejscu aktualnego przebywania osadzonych, którzy w czasie oględzin nie byli w celach. W jednej celi nie działał system przywoływania pomocy (w pozostałych był sprawny). System przywoływania pomocy nie został zainstalowany w trzech (z czterech) łazienkach⁵⁰. Nie występowały nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli generalnej⁵¹. Oględziny kontrolerów NIK w celach monitorowanych zostały zarejestrowane. Dyżurki oddziałowych dwóch oddziałów⁵² (z czterech) nie były wyposażone w urządzenia umożliwiające obserwację cel objętych monitoringiem. Na obrazie sześciu (z ośmiu) cel mieszkalnych monitorowanych, nie było „martwych stref”, tj. części cel, które nie były widoczne na obrazie z kamer monitoringu.

(akta kontroli str. 1008-1012)

Dyrektor wyjaśnił: *Zakład wyposażony jest w awaryjne źródło zasilania działające w systemie samoczynnego załączenia, które w pełni zabezpiecza potrzeby jednostki w przypadku braku zasilania z zewnątrz.*

(akta kontroli str. 990)

2. W Zakładzie z siedmiu cel zabezpieczających, jedna była wyłączona z użytkowania na czas remontu pawilonu A. W wyniku oględzin sześciu pozostałych cel stwierdzono, że każda cela składała się z przedsionka i pomieszczenia dźwiękochłonnego oraz spełniała warunki określone w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie celi zabezpieczającej i Izby izolacyjnej⁵³ (poza opisanymi w części dotyczącej nieprawidłowości). Instalacja przyzywowa była sprawna. Oględziny kontrolerów NIK zostały zarejestrowane.

⁴⁹ Oględzinami objęto 10 cel mieszkalnych, w których umieszczeni są osadzeni w pięciu oddziałach Zakładu Karnego w Goleniowie: Oddziale D I/II (cele nr 205 i 222), B I (cele nr 115 i 124), B II (cele nr 206 i 220), C III (cele nr 330 i 355), C IV (cele nr 422 i 450). Dodatkowo oględzinami objęto celę nr 110 w Oddziale B I, w której przebywał cudzoziemiec.

⁵⁰ Oględzinom poddano pięć pomieszczeń łazni (łazienka była w każdym Oddziale). W jednym przypadku łazienka była wyłączona z użytkowania z powodu remontu.

⁵¹ Podczas kontroli generalnej z 09.01.2019 r. stwierdzono, że w 42 celach, w tym w celi 205 (Oddział D I/II) była uszkodzona siatka zabezpieczająca w oknie.

⁵² D I/II i C IV. W Oddziale C III nie było cel mieszkalnych objętych monitoringiem.

⁵³ Dz. U. poz. 638. Dalej: rozporządzenie w sprawie celi zabezpieczającej.

W wyniku przeglądu monitoringu cel z godzin nocnych stwierdzono, że widoczność nagrań nie budziła zastrzeżeń. W pięciu celach nie stwierdzono warunków umożliwiających osobom w nich umieszczonym dokonanie samouszkodzenia. W pomieszczeniu dźwiękochłonnym celi zabezpieczającej nr 463⁵⁴ stwierdzono, że ze ściany odpadała farba olejna.

(akta kontroli str. 737, 781)

3. Analiza skarg (opisanych w pkt 5.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego) nie wskazywała, aby przyczyną ich złożenia była infrastruktura Zakładu.

(akta kontroli str. 872-922)

W każdym z badanych 20 przypadkach użycia środków przymusu bezpośredniego⁵⁵ (przedstawionych w pkt. 3.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego) były dostępne nagrania z monitoringu. W Zakładzie sporządzono pięć analiz stanu technicznego użytkowanego sprzętu łączności i zabezpieczeń elektronicznych oraz dwa raporty⁵⁶, w których wnioskowano o wymianę: 20 wyeksploatowanych czarno-białych kamer analogowych (2017 r.) i wymianę analogowych kamer na 20 kamer IP (2018 r.). Łącznie zakupiono 51 kamer za kwotę 24,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 807, 808-831, 1110)

Dyrektor oszacował koszt wdrożenia rozwiązań w zakresie monitoringu, zaproponowanych w instrukcji 1/2018 Dyrektora Generalnego SW na kwotę 638,5 tys. zł. Z tej kwoty, koszt dostosowania monitorowanych cel mieszkalnych do wymogów instrukcji wynosił 499,0 tys. zł (m.in. montaż w celach kamer, instalacji przyzywowej i radiowęzła, wymiana instalacji sanitarnej i elektrycznej, zakup wyposażenia cel, a także wykonanie prac hydraulicznych i robót budowlanych), zakup sprzętu łączności 60,0 tys. zł oraz dostosowanie pomieszczeń do pełnienia służby na stanowisku monitorowego 11,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 1143-1144)

W ZK na 30.09.2019 r. zainstalowano 222 kamery, w tym 218 wyposażonych w promiennik podczerwieni (umożliwiający widzenie w ciemności). Spośród nich w celach zabezpieczających zamontowano 14 kamer, a w celach mieszkalnych 56 (w celach izolacyjnych siedem, przejściowych osiem, celach dla osadzonych niebezpiecznych 32 oraz pozostałych dziewięć). W sprawie wprowadzonych limitów liczby kamer/ekranów do jednoczesnego monitorowania przez jednego funkcjonariusza Dyrektor wyjaśnił, że *nie wprowadzono limitów ekranów/kamer do jednoczesnego monitorowania przez jednego funkcjonariusza, ponieważ nie istnieją żadne przepisy w tym zakresie oraz nie wynika to z poleceń wyższych przełożonych.*

(akta kontroli str. 218, 737)

W trakcie oględzin podgląd cel był wyświetlany na czterech ekranach (łącznie w pomieszczeniu znajdowało się 6 ekranów): prawy górny i prawy dolny ekran wyświetlały po sześć obrazów, lewy górny ekran sześć obrazów (przy czym obraz w lewym dolnym rogu ekranu był szary) oraz lewy dolny ekran wyświetlał cztery obrazy. W czasie oględzin służbę pełniło dwóch funkcjonariuszy. Według ich oświadczenia, zmiana funkcjonariuszy na stanowisku monitoringu następowała co godzinę. Stanowisko monitoringu obejmowało 18 cel, z tego: sześć cel zabezpieczających, cztery cele przejściowe, cztery cele ogólne i cztery cele

⁵⁴ Oddział C IV.

⁵⁵ Dalej: śpb.

⁵⁶ Przekazywanych do CZSW na podstawie § 3 pkt 6 ww. zarządzenia.

izolacyjne. Stanowisko nie monitorowało obrazu z kamer zamieszczonych w 16 celach w Oddziale B I (oddział dla więźniów niebezpiecznych).

(akta kontroli str. 1012)

4. Zakład opracowywał miesięczne plany kontroli cel dla OP I – OP III (średnio od sześciu do ośmiu dziennie). W planach wyszczególniano (ze względu na osadzonych) cele do częstszych kontroli (dwa razy w miesiącu). Wskazywano także, w które dni powinny być kontrolowane pomieszczenia użytkowane przez osadzonych i cele mieszkalne, w których zakwaterowano osadzonych przyjmujących leki psychotropowe (w szczególności pod kątem nielegalnego gromadzenia tych leków). Dyrektor wyjaśnił, że przy opracowywaniu planów kontroli cel uwzględniano m.in. konieczność zróżnicowania częstotliwości kontroli, objęcia kontrolą wszystkich pomieszczeń, w których przebywają osadzeni bez dozoru funkcjonariusza, kategorię osadzonych oraz możliwości organizacyjne przeprowadzenia rzetelnej kontroli.

(akta kontroli str. 485-584, 986-987)

W toku oględzin ustalono, że oddziałowi posiadali plany kontroli cel, każda cela przewidziana była do kontroli, co najmniej raz w miesiącu i takie kontrole były przeprowadzane. Protokoły z kontroli cel miały być sporządzane tylko w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w celi.

(akta kontroli str. 1008-1011)

W Zakładzie przeprowadzono osiem kontroli generalnych⁵⁷, o których mowa w § 72 *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2016 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej*⁵⁸. Kontrole dotyczyły cel mieszkalnych i pomieszczeń w pawilonach A, B, C, D i E, w których osadzeni przebywali stale lub czasowo oraz pomieszczeń w hali produkcyjnej. Główne usterki w zakresie bezpieczeństwa dotyczyły uszkodzenia siatek zabezpieczających w oknach w 376 celach mieszkalnych w czterech skontrolowanych oddziałach (A, C, D i E), w tym w 63 celach w 2017 r., w 228 w 2018 r. i w 85⁵⁹ w 2019 r. (do 23.10.). Ponadto stwierdzono usterki dotyczące instalacji elektrycznej⁶⁰ w 69 celach mieszkalnych w trzech oddziałach (C, D i E), z tego w 54 celach w 2018 r. i w 15⁶¹ w 2019 r. (do 23.10.). Podczas kontroli generalnej 16.08.2017 r. w 30 celach znaleziono w sumie 59 pasków do spodni⁶².

(akta kontroli str. 871, 1104-1106, 1109, 1111-1140, 1385-1386)

Dyrektor ZK wyjaśnił, (...) że pawilony E i D zostały zgłoszone do (...) generalnego remontu. Jednostka (...) oczekuje na decyzję czy zostaną przyznane środki finansowe na ten cel. Usterki instalacji elektrycznej usuwano na bieżąco, natomiast uszkodzone siatki w oknach naprawiano w miarę posiadanych możliwości.

Zastępca Dyrektora ZK wyjaśnił, że (...) przepisy rozporządzenia (...) w sprawie sposobów ochrony (...) nie nakazują przeprowadzenia kontroli generalnej całej jednostki (...). Z uwagi na fakt, że (...) w latach objętych kontrolą nie powzięto informacji mogących zagrozić bezpieczeństwu jednostki, oddziały B II/III i B IV nie były poddane kontroli generalnej. (...) w dniu 16.08.2017 r. w oddziale B I była przeprowadzona kontrola generalna. Zgodnie z § 70 powołanego rozporządzenia,

⁵⁷ Po trzy w 2017 r. (20.07., 16.08., 23.09.) i 2019 r. (9.01., 15.01., 30.05.) oraz dwie w 2018 r. (4.07., 4.12.).

⁵⁸ Dz. U. poz. 1804. Dalej: rozporządzenie w sprawie sposobów ochrony.

⁵⁹ W 2017 r. w 31 celach w Oddziale A i 32 w E; w 2018 r. w 204 celach w Oddziale C i w 24 w E; w 2019 r. w 68 celach w Oddziale C i w 17 w D.

⁶⁰ Brak lub uszkodzone gniazdko elektryczne, brak lub uszkodzone oprawy oświetlenia, uszkodzony włącznik światła, brak lampy w toalecie.

⁶¹ W 2018 r. w 52 celach w oddziale C i dwie w E. W 2019 r. w 10 celach w oddziale C i w pięciu w D.

⁶² 54 paski w 27 celach w oddziałach A I-III, trzy w oddziale B I i dwa w oddziale C VI.

wszystkie cele i pomieszczenia są poddawane kontroli według opracowanego i zatwierzonego przez Dyrektora planu kontroli. (...).

(akta kontroli str. 871, 1109)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości:

1. Przez cały okres objęty kontrolą przyjęto te same dni tygodnia dla prowadzenia kontroli cel, w których zakwaterowano osadzonych otrzymujących leki psychotropowe pod kątem nielegalnego gromadzenia tych leków.

(akta kontroli str. 485-584)

Zgodnie z przepisem § 70 pkt. 2 lit a) rozporządzenia w sprawie sposobów ochrony opracowując plan kontroli cel należy w szczególności zachować zróżnicowaną częstotliwość kontroli. Dyrektor wyjaśnił: *w planach kontroli są wskazane po dwa dni, w których oddziałowi „dobierają” dodatkowo poza celami wyznaczonymi przez w/w plan cele do kontroli. Ilość dobranych cel wynika z nakładu obowiązków danego dnia i waha się w przedziale od jednej do dwóch. Powyższe powoduje, że osadzeni z cel „dobranych” do kontroli, nie są w stanie przewidzieć, w który dzień się ona odbędzie, a co za tym idzie zasada zróżnicowania częstotliwości kontroli zostaje zachowana.*

(akta kontroli str. 986)

W opinii NIK, możliwość kontroli w miesiącu dodatkowych czterech cel nie zmienia podstawowych założeń przyjętych planów, tj. kontroli cel pod kątem nielegalnego gromadzenia leków psychotropowych w te same dni tygodnia.

2. System przywoływania pomocy nie działał w celi nr 205 (Oddział D I/II), a w pomieszczeniach łazni w Oddziałach B II i C III nie został zainstalowany.

(akta kontroli str. 1008-1012)

Dyrektor wyjaśnił, że: *w dniu kontroli uległ awarii system przywoływania pomocy w celi 205 oddziału D I/II, awaria tego samego dnia została usunięta. W łazniach nie zainstalowano systemu, ponieważ nadzór doraźny nad osadzonymi pełni tam funkcjonariusz, który po wpuszczeniu osadzonych do łazni odkręca wodę.*

(akta kontroli str. 988)

System przyzywowy 15.11.2019 r. w celi nr 205 był sprawny. Zdaniem NIK celem zainstalowania systemu jest możliwość wezwania pomocy przez osadzonego w każdej chwili, kiedy wystąpi taka konieczność. Nie spełnia tego założenia doraźna obecność funkcjonariusza w chwili odkręcania wody w łazni.

(akta kontroli str. 1391)

3. W celi zabezpieczającej nr 463 (Oddział C IV) w pomieszczeniu dźwiękochłonnym ze ściany odpadały płyty farby olejnej.

(akta kontroli str. 1013, 1039-1042)

Przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie celi zabezpieczającej stanowi, że cela zabezpieczająca powinna być urządzona w sposób uniemożliwiający dokonanie osobie w niej umieszczonej samouszkodzenia. Dyrektor m.in. wyjaśnił: (...) *Miejscowe złuszczenie farby zostanie usunięte w najbliższym czasie. Przed każdorazowym umieszczeniem w celi zabezpieczającej dowódca zmiany sprawdza jej stan oraz to, czy znajdują się w niej przedmioty mogące służyć do dokonania samouszkodzenia przez osadzonego (...).*

(akta kontroli str. 989)

W opinii NIK stan celi zabezpieczającej nie powinien budzić żadnych zastrzeżeń, a stwierdzenie nieodpowiedniego stanu celi i jego usunięcie powinno następować bez zbędnej zwłoki.

4. W oddziałach D I/II i C IV dyżurki oddziałowych nie były wyposażone w urządzenia umożliwiające obserwację cel objętych monitoringiem.

(akta kontroli str. 1008-1012)

Zgodnie z przepisem § 6 pkt 6 wytycznych nr 4/2013 Dyrektora Generalnego SW z dnia 10 czerwca 2013 r. w sprawie określenia standardów systemów zabezpieczeń elektronicznych w jednostkach organizacyjnych SW, dyżurki oddziałowych powinny być wyposażone w urządzenia umożliwiające obserwację cel objętych monitoringiem. Dyrektor wyjaśnił, że w związku z wymianą kamer w pawilonie D na kamery IP w 2018 r. i z uwagi na brak sieci komputerowej, nie było możliwe wyświetlenie obrazu na dotychczas zainstalowanych monitorach analogowych. W pawilonie C nie zostało zainstalowane wymagane okablowanie do komputerów.

(akta kontroli str. 1054, 1110)

5. Obraz z dwóch (z ośmiu) cel mieszkalnych objętych monitoringiem nie był w całości widoczny na ekranach, tj. na obrazie z celi Oddziału B I nie było widać prawego dolnego narożnika celi, a z celi Oddziału C IV nie było widoczne ok. 1/4 dolnej kondygnacji łóżka piętrowego.

(akta kontroli str. 1012)

Dyrektor wyjaśnił m.in., że w 2015 r., gdy wymieniano zużyte kamery analogowe bez oświetlacza IR na nowe z oświetlaczem, na rynku nie były dostępne kamery analogowe z obiektywem szerokokątnym typu fish-eye. Wybrane zostały kamery posiadające największy kąt widzenia tj. 109 stopni. Mimo zastosowania takiego sprzętu nie było możliwe dopatrzenie miejsca pod kamerą (narożnika celi). W niewidocznym rogu znajduje się szafka, co uniemożliwia schowanie się osadzonego. Cella ... w oddziale CIV wyposażona jest w 3 kamery IP z oświetlaczem IR (2 kamery w celi, 1 w kąciiku sanitarnym) (...).

(akta kontroli str. 989)

W zatwierdzonym przez Dyrektora Okręgowego sprawozdaniu z przeprowadzonych czynności wyjaśniających samobójstwo osadzonego 25.09.2019 r. stwierdzono m.in., że kamera w celi, w której doszło do samobójczej śmierci osadzonego⁶³, nie obejmowała swym zasięgiem całego pomieszczenia. Ponadto przy zgaszonym świetle obraz z kamery był nieczytelny i bardzo złej jakości, co skutecznie uniemożliwiało obserwację zachowania osadzonego zagrożonego samobójstwem, zwłaszcza w miejscu gdzie osadzony targnął się na swoje życie.

(akta kontroli str. 1154-1155)

OCENA CZĄSTKOWA

Istniejąca infrastruktura sprzyjała ograniczeniu ryzyka naruszenia bezpieczeństwa osobistego osadzonych. Jednak stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości polegające m.in. na nieusunięciu odpadających płatów farby w jednej z sześciu cel zabezpieczających, niewyposażeniu dyżurek oddziałowych w urządzenia umożliwiające obserwację cel objętych monitoringiem oraz niepełnym obrazie monitoringu dwóch cel (z ośmiu). Ponadto w jednej celi mieszkalnej nie działał, a w dwóch pomieszczeniach łaźni nie został zainstalowany system przywoływania

⁶³ Cella nr 138 w Oddziale C I. W dniu przeprowadzenia oględzin cella była remontowana i usunięto z niej całe wyposażenie.

pomocy. Plany kontroli cel mieszkalnych nie zachowywały zróżnicowanej częstotliwości kontroli. Kontrole generalne wykazały usterki w stanie technicznym pomieszczeń, które ZK usuwał w miarę posiadanych środków finansowych.

OBSZAR

3. Prowadzenie zindywidualizowanych oddziaływań na osadzonych mających na celu ograniczenie ryzyka naruszenia ich bezpieczeństwa osobistego

Opis stanu faktycznego

1. W latach 2017-2019 (do 30.09) w Zakładzie zaewidencjonowano 165 zdarzeń, z tego: 74⁶⁴ w 2017 r., 57⁶⁵ w 2018 r. i 34⁶⁶ w 2019 r.

(akta kontroli str. 309, 733-736)

Zbadano 20 zdarzeń, w tym wszystkie dotyczące prób samobójczych (cztery) i samobójstw (trzy) oraz wybrane w sposób celowy: cztery bójki, pięć pobić, cztery zgony osadzonych oraz 10 zdarzeń polegających na ujawnieniu przedmiotu niebezpiecznego lub niedozwolonego (ślepego naboju, scyzoryka wielofunkcyjnego oraz po dwa przypadki ujawnienia środków odurzających, mieszanek tytoniu, alkoholu lub środków łączności bezprzewodowej). Kontrola wykazała m.in., że w każdym przypadku Dyrektor ZK po powzięciu informacji o zdarzeniu podjął działania w celu zabezpieczenia materiału dowodowego oraz powiadomił właściwego sędziego penitencjarnego. Zostały przeprowadzone czynności wyjaśniające, a funkcjonariusze złożyli pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z postępowania. Z czynności sprawdzających sporządzono sprawozdania zawierające wymagane elementy określone w § 9 ust. 2 *zarządzenia nr 1/2018*. Do sprawozdania dołączono materiał dowodowy istotny do potwierdzenia treści zawartych w sprawozdaniu. Notatki służbowe zostały sprawdzone pod względem merytorycznym przez właściwych kierowników działów i zatwierdzone przez Dyrektora ZK.

(akta kontroli str. 1169-1383)

W związku z ujawnionymi przez ZK przypadkami popełnienia przez funkcjonariuszy czynów zabronionych pod groźbą kary, Zakład złożył do prokuratury zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa. W czterech przypadkach zakończyły się postanowieniami o umorzeniu śledztwa, a w jednym postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania.

(akta kontroli str. 585-624)

2. W Zakładzie odnotowano w 2017 r. 29 bójek lub pobić, w 2018 r. trzy bójki i jedno pobicie, a w 2019 r. (do 30.09) jedno pobicie oraz 31 zdarzeń, które skutkowały

⁶⁴ W 2017 r. odnotowano: 29 bojek lub pobić; siedem zakwalifikowanych jako inne; dziewięć napaści na funkcjonariusza lub pracownika w związku z wykonywaniem czynności służbowych; jedno usiłowanie popełnienia samobójstwa przez osadzonego i jedno samobójstwo osadzonego; cztery samowolne oddalenia się osoby pozbawionej wolności w trakcie pobytu poza terenem jednostki w systemie bez konwojenta; 22 ujawnienia przedmiotu niedozwolonego; jedno znęcanie się nad osadzonym; jedno popełnienie przez funkcjonariusza lub pracownika czynu zabronionego pod groźbą kary.

⁶⁵ W 2018 r. odnotowano: trzy bójki i jedno pobicie; dziewięć napaści na funkcjonariusza lub pracownika w związku z wykonywaniem czynności służbowych; trzy niepowroty z zezwolenia na opuszczenie jednostki; dwa popełnienia przez funkcjonariusza lub pracownika czynu zabronionego pod groźbą kary; jedno samobójstwo osadzonego; 33 ujawnienia przedmiotu niedozwolonego; jedną ucieczkę osoby pozbawionej wolności z konwoju organizowanego przez SW; jedno usiłowanie popełnienia samobójstwa przez osadzonego; trzy zgony osadzonych, które miały miejsce poza terenem jednostki i nie były samobójstwami.

⁶⁶ W 2019 r. (do 30.09) odnotowano: jedno zdarzenie zakwalifikowane do kategorii „inne”; osiem napaści na funkcjonariusza lub pracownika w związku z wykonywaniem czynności służbowych; jedno pobicie; jedno samobójstwo osadzonego; dwa samowolne oddalenia się osoby pozbawionej wolności w trakcie pobytu poza terenem jednostki w systemie bez konwojenta; 18 ujawnień przedmiotu niedozwolonego; dwa usiłowania popełnienia samobójstwa przez osadzonego; jedno zagrożenie zewnętrzne.

rozstrojem zdrowia do 7 dni (w 2018 r. 16, a w 2019 r. 15). Informacje o zdarzeniach były przekazywane co kwartał OISW. Uszczerbek na zdrowiu oceniany był na podstawie opinii lekarza, który diagnozował poszkodowaną osobę uczestniczącą w zdarzeniu.

(akta kontroli str. 309, 661-663)

Badaniem objęto 10 postępowań prowadzonych w związku z zajściami (pięć bójek i pięć pobić), których skutkiem nie było naruszenie czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia trwające dłużej niż 7 dni, wszczętych po 11.01.2018 r. (tj. w okresie obowiązywania *zarządzenia* Dyrektora Generalnego SW nr 1/2018 z dnia 3 stycznia 2018 r. w sprawie *śluzb dyżurnej w jednostkach organizacyjnych SW, zdarzeń mogących wystąpić w SW oraz sposobu ich wyjaśniania i dokumentowania*⁶⁷). W 10 zbadanych sprawach zdarzenia kwalifikowano, jako sytuację opisaną w § 10 ust. 8 *zarządzenia nr 1/2018*. Analiza ww. 10 spraw wykazała, że: 1) we wszystkich przypadkach sporządzono notatki służbowe zgodnie z § 9 ust. 5 pkt 1-3 *zarządzenia nr 1/2018*; 2) do notatek dołączono m.in. oświadczenia skazanych odnośnie zaistniałej sytuacji, płyty DVD z zapisami monitoringu i rozmów z radiotelefonów funkcjonariuszy, raporty z przebiegu służby, notatki osobopoznawcze skazanych, dokumenty z przeprowadzonych rozmów psychologicznych z osadzonymi; 3) we wszystkich przypadkach kwalifikacji naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia do 7 dni, dokonywał lekarz (dokumentacja zawierała kserokopie książeczek zdrowia osadzonych wraz z ich zgodami na wgląd do książeczek lub notatkę kierownika ambulatorium, które zawierały taką kwalifikację); 4) we wszystkich przypadkach notatki służbowe były zatwierdzone przez z-cę Dyrektora ZK; 5) w dziewięciu przypadkach notatki zawierały adnotację z-cy Dyrektora ZK z poleceniem wykorzystania materiałów w działaniach profilaktycznych. W poleceniu wskazano terminy i osoby odpowiedzialne za realizację wniosków.

(akta kontroli str. 302, 320, 850-855)

3. W Zakładzie w latach 2017-2019 (do 30.09) siła fizyczna, jako śpb wykorzystana została w 91 przypadkach, celną zabezpieczającą w 59, pas obezwładniający w 36, kask zabezpieczający w 19 oraz pas obezwładniający wieloczęściowy w jednym przypadku. W ZK w kontrolowanym okresie, nie została użyta, jako śpb, broń palna, pałka służbowa, wodne środki obezwładniające, pies służbowy, pociski niepenetracyjne lub chemiczne środki obezwładniające. ZK nie stwierdził przypadków przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy SW.

(akta kontroli str. 302-303, 783-795)

Badaniem objęto 20 (22%) przypadków użycia śpb, w tym 17 (28,8%) zdarzeń w których jednym ze śpb była celną zabezpieczająca. Analiza ww. 20 spraw wykazała m.in., że: 1) we wszystkich 17 zdarzeniach w których śpb była celną zabezpieczająca spełnione zostały przesłanki do umieszczenia osadzonego w celi zabezpieczającej o których mowa w art. 26 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. *o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej*⁶⁸. W ww. zdarzeniach osadzony każdorazowo przebywał samodzielnie w celi zabezpieczającej i przez okres nie dłuższy niż 48 godzin; 2) we wszystkich przypadkach kierownik działu ochrony sporządził notatkę z użycia śpb, która zawierała wszystkie wymagane informacje; 3) we wszystkich przypadkach do notatek dołączono od jednej do ośmiu płyt DVD z zapisami z kamer rejestrujących użycie śpb; 4) w 11 przypadkach w notatce służbowej kierownik działu ochrony stwierdził nieprawidłowości w zapisach kamer rejestrujących użycie

⁶⁷ Dalej: zarządzenie nr 1/2018.

⁶⁸ Dz.U. z 2018 r. poz. 1834 ze zm. Dalej: *ustawa o śpb*.

śpb, 5) w ośmiu zdarzeniach stwierdzono 10 nieprawidłowości i uchybień w zachowaniu funkcjonariuszy, np. w dwóch przypadkach funkcjonariusze wchodzili z osadzonymi w bezpośredni kontakt nie będąc wyposażonymi w środki ochrony osobistej (kaski, kamizelki). (akta kontroli str. 856-867)

4. W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że oddziałowi zapoznawali się z wydarzeniami w oddziałach mieszkalnych. Ponadto znali polecenia przełożonych, liczbę osadzonych w oddziałach, w których pełnili służbę, imiona i nazwiska osadzonych, którym założono kartę OZS (i posiadali ich karty) lub wiedzieli, że takich osadzonych nie ma w oddziałach, w których pełnili służbę. Każdy oddziałowy posiadał nóż bezpieczny i plan kontroli cel (każda cela miała zostać skontrolowana co najmniej raz w miesiącu). (akta kontroli str. 1008-1012)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W dwóch postępowaniach dotyczących pobicia i bójki (wszczętych: 26.02.2018 r. i 09.08.2019 r.), funkcjonariusze prowadzący postępowania wyjaśniające nie złożyli oświadczeń o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z udziału w przeprowadzeniu czynności wyjaśniających. Ponadto w dwóch sprawach (z: 26.02.2018 r. i 08.10.2018 r.) notatki służbowe z przeprowadzonych czynności nie zostały sprawdzone pod względem merytorycznym przez kierowników działów, a w ośmiu nie zostały sprawdzone przez wszystkich właściwych kierowników, co naruszało odpowiednio § 10 ust. 6 oraz ust. 10 zarządzenia nr 1/2018.

(akta kontroli str. 850-855)

Dyrektor wyjaśnił: (...) funkcjonariusze omyłkowo nie dołączyli do dokumentacji oświadczeń o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich z udziału w przeprowadzeniu czynności wyjaśniających. Powyższy aspekt zostanie omówiony na odprawie kierownictwa, aby kierownicy działów przypomnieli o dołączaniu do prowadzonych czynności wyjaśniających wymaganego oświadczenia. (...) brak pieczętki kierownika działu nie świadczy o tym, że nie zapoznał się on ze sprawozdaniem z czynności. Pomimo tego na najbliższej odprawie zostanie zwrócona uwaga, aby pod każdym sprawozdaniem kierownicy merytorycznych działów odnotowywali, że się ze sprawozdaniem zapoznali.

(akta kontroli str. 846, 1059-1060, 1142)

OCENA CZĄSTKOWA

Postępowania w związku ze zdarzeniami prowadzone były rzetelnie i zgodnie z regulacjami wewnętrznymi, z wyjątkiem braku w niektórych przypadkach wymaganych oświadczeń i potwierdzania sporządzanych notatek służbowych. Wszystkie przypadki użycia środków przymusu bezpośredniego były uzasadnione i dokonane w sposób prawidłowy.

OBSZAR

4. Zatrudnienie, szkolenia oraz warunki pracy funkcjonariuszy

Opis stanu
faktycznego

1. W Zakładzie według stanu na 31.12.2017 r., 31.12.2018 r. i 30.09.2019 r. służbę pełniło: 326, 334, 299⁶⁹ funkcjonariuszy, w tym w Dziale Ochrony i w Dziale Penitencjarnym: 217 i 33; 220 i 34; 193 i 32.

(akta kontroli str. 303-304, 398)

⁶⁹ Przy planie na: 2017 r. 330 osób i 330 etatów; 2018 r. 336 osób i 334 etaty i 2019 r. 345 osób i 345 etatów.

W Zakładzie zatrudnionych było według stanu na 31.12.2017 r. 13 pracowników (na 7,4 etatu), na 31.12.2018 r. także 13 na 8,4 etatu, a na 30.09.2019 r. 14 pracowników na 9,1 etatu, z tego: dwóch pracowników obsługujących sekretariat, jeden kapelan, jeden pracownik realizujący zadania z zakresu BHP, jeden radca prawny, jeden pracownik realizujący zadania organizacyjno-prawne, jeden instruktor terapii zajęciowej oddziału terapeutycznego i siedmiu lekarzy.

(akta kontroli str. 303, 399)

Zatrudnienie w Zakładzie funkcjonariuszy i pracowników (w etatach) według stanu na 31.12.2017 r., 31.12.2018 r. i 30.09.2019 r. wynosiło odpowiednio: 333,4 (plan 337,4); 342,4 (plan 344,4); 308,1 (plan 354,6).

(akta kontroli str. 400)

Liczba wakatów w ZK z czterech na 31.12.2017 r. (wszystkie na stanowisku funkcjonariusza - strażnika działu ochrony) wzrosła do 46,5 na 30.09.2019 r., z tego 0,5 etatu na stanowisku pracownika-lekarza asystenta i 46 etatów funkcjonariuszy (trzech na stanowisku młodszego referenta działu kwatermistrzowskiego, jeden na stanowisku młodszego referenta ds. kadr, dwóch na stanowisku młodszego wychowawcy działu penitencjarnego oraz 40 na stanowisku strażnika działu ochrony).

(akta kontroli str. 304-305)

W sprawie przyczyn wzrostu liczby wakatów, Dyrektor wyjaśnił: (...) *wakaty związane są z fluktuacją kadry (...). W 2019 r. utworzono 0,5 etatu dla lekarza stomatologa w związku z koniecznością realizowania zadań w zakresie opieki stomatologicznej nad osadzonymi. (...) Czas trwania procedury rekrutacyjnej nie jest adekwatny do zwolnień ze służby funkcjonariuszy z uwagi na fakt długiego oczekiwania kandydatów na komisje lekarskie oraz zbyt małe zainteresowanie wśród społeczności służbą w Służbie Więziennej.*

(akta kontroli str. 987)

W ZK w latach 2017-2019 nie analizowano w formie pisemnej wpływu wakatów na poziom bezpieczeństwa osadzonych. Dyrektor wyjaśnił m.in., że co tydzień podczas wideokonferencji z Dyrektorem Okręgowym SW przekazuje informacje m.in. na temat atmosfery wśród funkcjonariuszy i problemów wynikających z dużej liczby wakatów w Dziale Ochrony. Konsekwencją zgłoszeń są na przykład czasowe delegowania do Zakładu funkcjonariuszy z innych jednostek penitencjarnych.

(akta kontroli str. 304, 987)

Dyrektor ZK 25.04.2019 r. zwrócił się do Dyrektora Okręgowego SW w Szczecinie o rozważanie możliwości czasowego delegowania do pełnienia służby w dziale ochrony funkcjonariuszy z innej jednostki; 4.07.2019 r. zwrócił się o zgodę na wykorzystanie przez okres miesiąca pięciu funkcjonariuszy Grupy Interwencyjnej SW do pełnienia służby na stanowiskach ochronnych.

(akta kontroli str. 625, 987)

Pełniący obowiązki zastępcy kierownika Działu Ochrony 09.07.2019 r. stwierdził, że w związku z dużą liczbą wakatów w Dziale Ochrony (37 przy stanie etatowym 217 plus 16 funkcjonariuszy Grupy Interwencyjnej Służby Więziennej⁷⁰) istnieją bardzo duże problemy z prawidłowym zabezpieczeniem toku służby ochronnej. Konieczność pełnienia przez funkcjonariuszy dodatkowych służb powoduje ich zmęczenie i niezadowolenie. W związku z powyższym meldunkiem, CZSW zwrócił

⁷⁰ Dalej: GIWS.

się 10.07.2019 r. o przedstawienie danych dotyczących m.in. liczby funkcjonariuszy spoza działu ochrony angażowanych do czynności służbowych oraz kontroli prawidłowości wykorzystania zwolnień lekarskich przez funkcjonariuszy Działu Ochrony i ich wyników, które zostały przekazane 15.07.2019 r. oraz 22.07.2019 r.

(akta kontroli str. 626-632)

2. Funkcjonariusze ZK wypracowali według stanu na 31.12.2017 r. 1 102 nadgodziny, w tym Działu Penitencjarnego 246 (pracownicy Działu Ochrony nie wypracowali nadgodzin). Na 31.12.2018 r. 29 205 nadgodzin, w tym Działu Penitencjarnego 455, a Działu Ochrony 27 019. Na 30.09.2019 r. wypracowano odpowiednio: 17 902, 784 i 14 256 nadgodzin.

(akta kontroli str. 304)

Dyrektor oświadczył: *W 2017 r. funkcjonariusze Działu Ochrony w ogólnym rozrachunku nie wypracowali godzin nadliczbowych, co nie oznacza, że ich nie posiadali. Sytuacja kadrowa jednostki w 2017 r. zezwoliła tylko na częściowe oddanie funkcjonariuszom godzin nadliczbowych wypracowanych we wcześniejszym okresie rozliczeniowym. (...) Wzrost liczby nadgodzin spowodowany jest m.in. przez absencję chorobową funkcjonariuszy i obsadzanie stanowisk innymi funkcjonariuszami w celu zapewnienia prawidłowego toku służby; wyjazdy służbowe związane z realizacją kursów, warsztatów i szkoleń, konieczność realizowania szkoleń wewnątrz działowych, ćwiczeń obronnych, realizacją konwojów z osadzonymi, zapewnieniu stałej obserwacji osadzonego np. w szpitalu.*

(akta kontroli str. 305, 1109-1110)

Według stanu na 31.12.2017 r. nadgodziny wypracowało 280 funkcjonariuszy, w tym z Działu Penitencjarnego i Terapeutycznego 35, a z Działu Ochrony 217. Na 31.12.2018 r. godziny nadliczbowe wypracowało 302 funkcjonariuszy w tym z Działu Penitencjarnego i Terapeutycznego 34, a z Działu Ochrony 220. Na 30.09.2019 r. odpowiednio: 284, 38 i 193 funkcjonariuszy. Średnia liczba nadgodzin wypracowanych w ZK w 2017, 2018 i 2019 r. (do 30.09) przez funkcjonariusza Działu Ochrony wynosiła odpowiednio: zero, 122, i 73, a Działu Penitencjarnego siedem, 13 i 19⁷¹. Dyrektor wyjaśnił, że nie opracowywał analiz pisemnych wpływu nadgodzin na poziom bezpieczeństwa w ZK, ale co tydzień przekazywał informacje m.in. dotyczącą liczby wypracowywanych nadgodzin.

(akta kontroli str. 304-305, 985)

Dyrektor ZK oświadczył, że *w celu ograniczenia potencjalnych negatywnych skutków przemęczenia funkcjonariusze w ramach płatnego dodatkowego urlopu wypoczynkowego mogą uczestniczyć w 5 lub 10-dniowych obozach kondycyjnych, organizowanych w ośrodkach SW. Ponadto są zachęcani do udziału w przedsięwzięciach organizowanych przez ZOZ MP w Szczecinie w formie szkoleń, treningów lub warsztatów promujących zdrowy i aktywny styl życia. (...)... Funkcjonariusze jednostki mogą również korzystać z hali sportowej oraz siłowni utworzonej przy ZK w Goleniowie... wśród funkcjonariuszy rozpowszechnione są oferty dotyczące kart MultiSport.(...).*

(akta kontroli str. 305-306)

⁷¹ Liczba wypracowanych nadgodzin przez trzech funkcjonariuszy w Dziale Ochrony z największą liczbą nadgodzin wynosiła: w 2017 r. odpowiednio: 154, 117, 106; w 2018 r. 432, 361, 283; w 2019 r. (do 30.09) 555, 410, 183. Natomiast liczba wypracowanych nadgodzin przez trzech funkcjonariuszy w Dziale Penitencjarnym z największą liczbą nadgodzin wynosiła: w 2017 r. odpowiednio: 42 godziny i 30 minut, 32 godziny i 30 minut, 20 godzin i 30 minut; w 2018 r. 63 godzin i 30 minut, 49 godziny i 30 minut, 32 godziny i 40 minut; w 2019 r. (do 30.09) 126 godzin i 43 minuty, 86 godzin i 3 minuty, 51 godzin i 10 minut.

3. Zakres przeprowadzonych szkoleń przeanalizowano na przykładzie 20 funkcjonariuszy, z tego siedmiu wychowawców i pięciu oddziałowych biorących udział w oględzinach przeprowadzonych 29.10.2019 r., sześciu funkcjonariuszy, którzy mieli bezpośredni kontakt z osadzonymi, którzy popełnili samobójstwo lub usiłowali popełnić samobójstwo⁷² oraz dwóch oddziałowych wybranych według osądu kontrolera. Stwierdzono, że w szkoleniach organizowanych przez ośrodki szkoleniowe SW uczestniczyło pięciu funkcjonariuszy⁷³. W szkoleniach w zakresie rozpoznawania zachowań sygnalizujących możliwość autoagresji oraz udzielania pierwszej pomocy osobom, które targnęły się na własne życie (o których mowa w § 15 i 18 *instrukcji 2/16*) uczestniczył każdy z 20 ww. funkcjonariuszy, co najmniej raz w okresie objętym kontrolą⁷⁴. Dyrektor m.in. wyjaśnił: (...) *funkcjonariusze wytypowani do kontroli, którzy byli przyjęci do służby w Służbie Więziennej we wcześniejszych latach, odbyli już niektóre ze szkoleń przed kontrolowanym okresem. Funkcjonariusze przyjęci w latach 2017-2019 z racji krótkiego stażu, uczestniczyli tylko w części z wymienionych kursów (...).*

(akta kontroli str. 675, 848-849, 1054-1055, 1059, 1078-1081, 1389-1390)

4. Funkcjonariusze i pracownicy Zakładu uczestniczyli w ośmiu szkoleniach w zakresie polskich i międzynarodowych standardów postępowania z osobami pozbawionymi wolności, w dziewięciu dotyczących komunikacji interpersonalnej, w czterech dotyczących zachowań sygnalizujących możliwość autoagresji oraz udzielania pierwszej pomocy osobom, które targnęły się na własne życie (szkolenia organizowane przez ZK). Zakład Opieki Zdrowotnej Medycyny Pracy SW przeprowadził dla funkcjonariuszy Zakładu szkolenia w zakresie komunikacji interpersonalnej (12 w 2017 r., pięć w 2018 r. i siedem w 2019 r.) oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu (16 w 2017 r., 12 w 2018 r. i pięć w 2019 r.). Zakład zorganizował 27 szkoleń w zakresie bezpieczeństwa osadzonych oraz przeprowadził pięć szkoleń strzeleckich w 2017 r., 15 w 2018 r. i 12 w 2019 r.

(akta kontroli str. 1056-1059, 1062-1064, 1065-1067, 1068-1077)

5. W zakresie opracowania i wdrożenia mechanizmu ograniczania agresji wśród funkcjonariuszy Dyrektor wyjaśnił: (...) *W związku ze szczególnymi warunkami pracy Służba Medycyny Pracy w Szczecinie podejmuje działania służące ochronie zdrowia funkcjonariuszy i pracowników SW. W tym celu wdrażane i realizowane są programy prozdrowotne, których ważną częścią są warsztaty psychoedukacyjne podejmujące tematykę zagrożeń psychospołecznych i stresu zawodowego. (...) Spotkania z psychologami dają możliwość zdobycia wiedzy jak i praktycznych umiejętności w zakresie radzenia sobie ze stresem oraz agresją. W trakcie warsztatów omawiana jest charakterystyka tych zjawisk, ich przyczyny, skutki a także prewencja (...).*

(akta kontroli str. 217)

Dyrektor ZK w sprawie zapewnienia dostępu funkcjonariuszy do psychologa stwierdził: *Przy Areszcie Śledczym w Szczecinie utworzona została Medycyna Pracy dla Służby Więziennej w celu realizowania obowiązków pracodawcy w zakresie dbałości o stan zdrowia funkcjonariuszy i pracowników. (...) Każdy funkcjonariusz*

⁷² Trzech funkcjonariuszy, którzy mieli bezpośredni kontakt z osadzonymi, którzy popełnili samobójstwo i trzech, którzy mieli bezpośredni kontakt z osadzonymi, którzy próbowali popełnić samobójstwo.

⁷³ Jeden funkcjonariusz uczestniczył w kursie przygotowawczym oraz zawodowym na pierwszy stopień podoficerski, trzech w szkoleniu specjalistycznym oddziałowych działów ochrony - etap skoszarowany oraz szkolenie etap elearningowy (specjalizacja ochronna), jeden w szkoleniu specjalistycznym kadry penitencjarnej w ramach przygotowania skazanych do powrotu do środowiska otwartego.

⁷⁴ W szkoleniach w 2019 r. nie uczestniczyli funkcjonariusze, którzy: brali udział w szkoleniu podoficerskim (jeden); przebywali na urlopie wypoczynkowym (dwóch), mieli odnotowaną absencję w służbie (jeden); przeszli na zaopatrzenie emerytalne (jeden). Pełniący obowiązki zastępcy kierownika Działu Ochrony oświadczył, że ci funkcjonariusze odbędą szkolenie do końca 2019 r.

w razie potrzeby ma możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej, może także zostać skierowany na taką konsultację (...). W 2017 r. z pomocy psychologicznej korzystało 13 funkcjonariuszy, a w ramach warsztatów i szkoleń z psychologiem 49; w 2018 r. odpowiednio 43 i 32, a w 2019 r. 16 i 20 funkcjonariuszy.

(akta kontroli str. 218)

Funkcjonariusze, którzy byli świadkami próby samobójczej korzystali z pomocy psychologa.

(akta kontroli str. 1387-1388)

6. Żaden z funkcjonariuszy pełniący służbę na stanowiskach monitorujących i patrolowych⁷⁵, w wybranych czterech dwunastogodzinnych zmianach, nie przekraczał norm godzinowych określonych w § 18 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie sposobów ochrony.

(akta kontroli str. 975-983)

7. W latach 2017-2019 (do 30.09) w Zakładzie dwukrotnie odbyły się ćwiczenia ochronne⁷⁶. Tematyka ćwiczeń obejmowała zagadnienia z zakresu współpracy z Policją i Strażą Pożarną. W sprawozdaniu z 2017 r. określono, że należy rozważyć wyposażenie funkcjonariuszy grupy ppoż. w podstawowe aparaty tlenowe, a w sprawozdaniu z 2018 r., że należy zobowiązać funkcjonariuszy Działu Penitencjarnego do utrzymywania stałego kontaktu ze stanowiskiem dowodzenia oraz do pozostawania w gotowości do podjęcia i realizacji koniecznych działań. Dyrektor ZK wyjaśnił, że realizacja ww. wniosków polegała na przedstawieniu treści protokołów na odprawach kierownictwa⁷⁷, natomiast po analizie kosztów zakupu aparatów tlenowych i przeszkolenia funkcjonariuszy SW podjęto decyzję, że sprzęt ten nie zostanie zakupiony. Do działań w zadymionych pomieszczeniach będzie używana Straż Pożarna.

(akta kontroli str. 633-653, 871)

8. Służbę na stanowisku uzbrojonym 29.10.2019 r. pełniło dwóch funkcjonariuszy, którzy ukończyli szkolenie wstępne SW m.in. w zakresie korzystania z broni palnej.

(akta kontroli str. 990, 997-1000)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Funkcjonariusze Zakładu byli szkoleni w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osobistego osadzonych oraz mieli dostęp do pomocy psychologicznej. W okresie objętym kontrolą wzrosła liczba nadgodzin wypracowywanych corocznie przez funkcjonariuszy Zakładu oraz liczba wakatów. Może to skutkować znacznym przemęczeniem funkcjonariuszy, a tym samym wzrostem liczby zdarzeń niepożądanych. Służba na stanowisku monitoringu nie trwała jednorazowo dłużej niż dwie godziny. W Zakładzie były przeprowadzane regularnie ćwiczenia z udziałem Straży Pożarnej i Policji, a funkcjonariusze realizujący ochronę na stanowiskach uzbrojonych byli przygotowani do realizacji swoich zadań. Wnioski sformułowane w sprawozdaniach z ćwiczeń zostały zrealizowane.

⁷⁵ Badanie na 21.09.2019 r. i 21.10.2019 r.

⁷⁶ O których mowa w § 38 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sposobów ochrony, po jednym ćwiczeniu w 2017 i 2018 r. W 2019 r. (do 30.09) ćwiczenia nie odbyły się.

⁷⁷ 7.12.2017 r. i 3.01.2019 r.

5. Działania administracji penitencjarnej w sytuacji naruszeń bezpieczeństwa osadzonych przez funkcjonariuszy

Opis stanu faktycznego

5.1. Skargi osadzonych dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa.

Zakład w latach 2017-2019 (do 30.09) zaewidencjonował 3 201 skarg, z tego: 1 490 rozpatrzył bezpośrednio Dyrektor, a w przypadku 1 711 zostały udzielone informacje i wyjaśnienia organom SW oraz innym organom pozawięziennym. Jako skargi dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa ZK zakwalifikował 96⁷⁸, tj. 3,0% wszystkich zaewidencjonowanych. Żadna nie została uznana za zasadną.

(akta kontroli str. 654)

Analizą objęto wybranych losowo 20 skarg dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa (z 96, tj. 20,8%), z tego sześć skarg rozpatrzonych przez Dyrektora ZK oraz 14 przekazanych właściwym organom (11 skarg Dyrektorowi Okręgowego SW, dwie Sądowi Okręgowemu w Szczecinie i jedną Rzecznikowi Praw Obywatelskich). Skargi na funkcjonariuszy dotyczyły głównie nieprawidłowości podczas przeszukiwania cel (zniszczenia żywności i książek, zabierania legalnie posiadanych rzeczy, kradzieży), doprowadzania do kontaktu z niebezpiecznymi osadzonymi, obraźliwego sposobu zwracania się, złego wyżywienia oraz stanu technicznego cel (np. odpadający tynk). Skargi na wychowawców dotyczyły m.in. bezpodstawnego nakładania kar, a także oskarżeń o handel i używanie narkotyków lub tzw. dopalaczy, przy równoczesnym braku reakcji na informacje o handlu żywnością i zakazanymi substancjami przez innych osadzonych. Osadzeni skarżyli się również na brak poczucia bezpieczeństwa z uwagi na zagrożenie ze strony innych osadzonych. Skargi zaewidencjonowano w dzienniku, o którym mowa w § 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych⁷⁹. W przypadku 14 postępowań Dyrektor ZK rozpatrzył skargę lub udzielił informacji innemu organowi rozpatrującemu skargę w wymaganym terminie do 14 dni. W pozostałych sześciu czas ten wyniósł 44-73 dni, z uzasadnionych powodów wymienionych w § 8 ust. 2 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 870-922, 879-880, 883-885)

W dwóch przypadkach zastosowano natychmiastowe środki zaradcze. Skarżącego i osadzonych, których wskazał jako zagrażających jego bezpieczeństwu, rozmieszczono w oddzielnych oddziałach mieszkalnych. Ponadto izolowano skarżącego od podkultury przestępczej, umieszczono go w tzw. celi chronionej i przeprowadzono konsultacje z psychologiem.

(akta kontroli str. 870-922, 879-880, 883-885)

5.2. Wszczęte postępowania dyscyplinarne wobec funkcjonariuszy.

W Zakładzie wszczęto 23 postępowania dyscyplinarne wobec funkcjonariuszy ZK, w tym 13 postępowań⁸⁰ dotyczyło naruszenia przez funkcjonariuszy bezpieczeństwa osobistego osadzonych. W ośmiu przypadkach orzeczono karę nagany, w trzech umorzono postępowanie, a w dwóch odstąpiono od ukarania. W jednym postępowaniu⁸¹ zawieszono funkcjonariusza w czynnościach służbowych.

(akta kontroli str. 1082-1085)

⁷⁸ W 2017 r. 31, w 2018 r. 39, w 2019 r. 26.

⁷⁹ Dz. U. z 2013 r. poz. 647.

⁸⁰ Cztery w 2017 r., osiem w 2018 r. i jedno w 2019 r.

⁸¹ Wszczętym 05.12.2018 r.

Przesłankami wszczęcia postępowań zakończonych orzeczeniem kary nagany były m.in. niedokładne rozpoznanie charakterystyki osadzonych, pozostawianie osadzonego samego w celi, pozostawienie dwóch osadzonych bez nadzoru funkcjonariusza oraz niedokonanie przez oddziałowego kontroli zachowania osadzonych w celach z wymaganą częstotliwością. W przypadku postępowań zakończonych umorzeniem, przesłankami były m.in. nieuprawnione użycie śpb przez oddziałowego i skargi osadzonego na uderzenie go przez funkcjonariusza. W postępowaniach zakończonych odstąpieniem od ukarania, przesłankami ich wszczęcia było niesporządzenie notatki po istotnej zmianie sytuacji osadzonego oraz brak ujęcia osadzonego w wykazie osadzonych, których nie umieszcza się w celi jednoosobowej.

(akta kontroli str. 1082-1085)

W Zakładzie od 31.05.2018 r. do 30.09.2019 r. nie było przypadków zwolnienia funkcjonariusza na podstawie art. 96 ust. 2 pkt 10 *ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej*⁸². W latach 2017-2019 (do 30.09) stwierdzono jedną sytuację znęcania się osadzonego nad osadzonym w trybie podstawowym. Nie zaewidencjonowano zdarzenia polegającego na znęcaniu się nad osadzonym w trybie kwalifikowanym oraz dopuszczenia przez funkcjonariusza do znęcania się nad osadzonym.

(akta kontroli str. 212, 218-219, 747-767)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Zakład podejmował prawidłowe działania w związku ze skargami osadzonych w zakresie bezpieczeństwa. W dwóch przypadkach podjęto natychmiastowe środki zaradcze. Wobec funkcjonariuszy naruszających bezpieczeństwo osadzonych wszczynano postępowania dyscyplinarne.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

1. Podjęcie działań zapewniających stosowanie właściwych standardów w zakresie liczebności grup osadzonych przypadających na jednego wychowawcę.
2. Zapewnienie osadzonym kopii aktualnego porządku wewnętrznego.
3. Zróżnicowanie częstotliwości kontroli w planach kontroli cel.
4. Podjęcie działań w celu poprawy infrastruktury Zakładu, w tym:
 - a) zainstalowanie systemów przywoływania pomocy w łazniach oraz systematyczne sprawdzanie funkcjonowania w celach mieszkalnych systemu przywoływania pomocy,
 - b) wyposażenie dyżurek oddziałowych w oddziałach D I/II i C IV w urządzenia umożliwiające obserwację - m.in. cel objętych monitoringiem,
 - c) zapewnienie pełnej widoczności obrazu z cel objętych monitoringiem.
5. Wyegzekwowanie od prowadzących czynności wyjaśniające, obowiązku składania wymaganych oświadczeń i potwierdzania sporządzanych dokumentów.
6. Umożliwienie uprawnionym skazanym korzystania z prawa do przebywania w porze dziennej w otwartych celach mieszkalnych.

⁸² Dz. U. z 2019 r. poz. 1427, ze zm..

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 26 listopada 2019 r.

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

Kontrolerzy:

Radosław Kropiowski
doradca ekonomiczny

...../.....
Podpis

.....
Podpis

Wiesław Chabraszewski
doradca prawny

...../.....
Podpis

Karol Kośnik
specjalista kontroli państwowej

...../.....
Podpis

Robert Lewandowski
główny specjalista kontroli państwowej

...../.....
podpis